

บทที่ 4

ความเชื่อมโยงระหว่างมรดกภูมิลักษณ์ และวัฒนธรรมกับการท่องเที่ยว

คณะผู้วิจัยได้ข้อสรุปจากการสังเคราะห์ข้อมูลที่ประมวลมาได้จากการประชุมกลุ่ม การสัมภาษณ์ผู้รู้ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับมรดกภูมิลักษณ์ ผู้รู้ ผู้เลี้ยง ผู้รักวัฒนธรรมและการชนวน ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารเขตพื้นที่ การศึกษา ครู อาจารย์ผู้สอนและผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงาน ด้านวัฒนธรรมด้านการท่องเที่ยว สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา ตัวแทนองค์กรการปกครองส่วนตำบล และ ผู้นำชุมชนในตำบลควนปริง ดังนี้

1. ด้านการท่องเที่ยว

มรดกภูมิลักษณ์และวัฒนธรรมสามารถเชื่อมโยงเข้ากับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดตรัง ได้เป็นอย่างดี กล่าวคือ

1.1 ทั้งมรดกภูมิลักษณ์และวัฒนธรรมสามารถใช้เป็น “จุดขาย” (attractions) ทางการท่องเที่ยวของจังหวัดได้ จึงเป็นการเพิ่มจุดขายใหม่ให้กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัด นอกเหนือจากขายการท่องเที่ยวทะเลตรัง ซึ่งเป็นรายการท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางในขณะนี้

1.2 โดยที่นาป้อและควนปริงตั้งอยู่ไม่ไกลจากตัวเมืองมากนัก จึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถบรรจุไว้ในรายการท่องเที่ยวภายในเวลา 1 วัน (one day tour) หรือผนวกไว้เป็นส่วนหนึ่งของรายการเที่ยวชมเมือง (city tour) ของจังหวัดได้

1.3 ในชุมชนควนปริงและพื้นที่ใกล้เคียงยังมีทุนทางวัฒนธรรมอื่นๆ ที่สามารถจัดรวมเป็นรายการการท่องเที่ยว (package tour) ทางวัฒนธรรมที่น่าสนใจของจังหวัด อาทิ พิพิธภัณฑสถานพระยารัษฎานุประดิษฐ์มหิศรภักดี (คอซิมบี๊ ณ ระนอง) ต้นยางพาราต้นแรกที่พระยารัษฎานุประดิษฐ์ฯ นำเข้ามาปลูกในประเทศไทย ที่อำเภอกันตัง ศาลหลักเมืองที่ตำบลควนธานี อำเภอเมือง รวมทั้งการรวมกลุ่มผลิตสินค้าพื้นบ้านของกลุ่มแม่บ้านนาป้อ เช่น การทำขนมลา (ขนมที่ใช้ในงานสารทเดือน 10 ของภาคใต้ – ผู้วิจัย) การทำเครื่องแกงตำมือ และการสานเสื่อจากต้นคล้า (สามารถนำไปประยุกต์ใช้ทำผ้าเปดานหรือผืนห้อย – ผู้วิจัย) ในชุมชนใกล้เคียง เป็นต้น

1.4 ชุมชนนาป้อ เป็นชุมชนมุสลิมที่อยู่กันอย่างสมถะ ยึดมั่นในหลักศาสนา และอยู่ร่วมกับไทยพุทธได้อย่างสันติสุขมาอย่างต่อเนื่อง วิถีชีวิตของชาวนาป้อจึงอาจเป็นอีกหนึ่ง “จุดขาย” สำหรับผู้สนใจ

จึงสรุปได้ว่า ทั้งการตีมรดกภูมิลักษณ์ และการเลี้ยงวัฒนธรรมทั้งการชนวนเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น (local wisdom) ที่เป็น “ทุน” หรือ “ศักยภาพ” ที่ชุมชนสามารถใช้ประโยชน์ให้งอกเงยเพิ่มขึ้นได้ด้วยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ทั้งในลักษณะท่องเที่ยวเชิงประเพณีและศิลปวัฒนธรรม (traditional and art tourism) และการท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตในชนบท (rural tourism or village tourism) โดยนักท่องเที่ยวจะได้ชม

การตีผิด การเลี้ยว และการชนวัว รวมทั้งผู้สนใจยังมีโอกาสได้สัมผัสกับชีวิต ความเป็นอยู่ การตั้งบ้านเรือนได้ ได้พบปะและเรียนรู้ความเชื่อของผู้คนในชุมชนนาบือและควนปริง ในแง่มุมต่างๆ ตามความสนใจ

ข้อจำกัดของวัวชนควนปริงกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

จากกิจกรรมการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์ คณะผู้วิจัยได้ข้อค้นพบข้อจำกัดการเชื่อมโยงวัวชนควนปริงเข้ากับการท่องเที่ยว ดังนี้

1. วัวชน แม้จะมีลักษณะจำเพาะที่สง่างาม มีกระบวนการบำรุงเลี้ยงดูที่ผู้รักวัวชนบอกเล่าว่าเป็นศาสตร์ที่ "ยิ่งกว่าปริญญาเอก" เพราะเรียนไม่จบก็ตาม แต่ลักษณะจำเพาะและกระบวนการเลี้ยงไม่สามารถใช้เป็น "จุดขาย" ทางการท่องเที่ยวได้ เนื่องจากผู้เลี้ยงหรือเจ้าของวัวจะไม่อนุญาตให้คนแปลกหน้าเข้าใกล้วัวของตนก่อนการชน เนื่องจากไม่ไว้วางใจ เพราะการชนวัวแต่ละนัดจะเกี่ยวข้องกับการพนันที่การแพ้ชนะจะเป็นเรื่องของ การ "ได้-เสีย" เงินในจำนวนที่สูงมาก

กรณีวัวชน สิ่งที่สามารถใช้เป็น "จุดขาย" สำคัญของการท่องเที่ยวจึงเป็น "การชนวัว" ที่แม้จะมีมุมมองที่ต่างกัน 2 ขั้ว คือ ขั้วหนึ่ง เห็นว่าเป็นการทารุณสัตว์และการพนัน อีกขั้วหนึ่งเห็นว่าเป็น "กีฬาพื้นบ้าน" ที่เป็นเอกลักษณ์ของภาคใต้ แต่ผู้ประกอบการท่องเที่ยวและตัวแทนองค์การภาครัฐที่มีหน้าที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชื่อว่า การชนวัวสามารถยกยู่ "เป็นสุดยอดของจุดขาย" ทางการท่องเที่ยวได้อย่างแน่นอน

2. ตลาดนักท่องเที่ยวที่จะมาชมการ "ชนวัว" ประมวลผลจากการสนทนาจะแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือ นักท่องเที่ยวที่มีวัฒนธรรมนิยมกีฬาชนวัว เช่นเดียวกับชาวใต้ และนักท่องเที่ยวชาติอื่นๆ ที่นิยมความตื่นเต้นและความแปลกใหม่ ซึ่งในปัจจุบันก็มีแวะเวียนมาบ้างประปราย โดยมากกับผู้นำทัวร์ด้วยรถตู้ ซึ่งทางสนามจะผ่อนผันไม่เก็บค่าผ่านประตู เนื่องจากเป็นการมาในลักษณะแวะเข้ามาชมในระยะเวลาสั้นๆ

3. โดยข้อเท็จจริง วัวชนของควนปริง และการชนของวัวชนของชาวควนปริง ยังไม่โดดเด่นถึงระดับจะยกเป็น "จุดขาย" ทางการท่องเที่ยวได้ แต่ทำเลที่ตั้งของสนามชนวัวควนธานีที่ตั้งอยู่ติดพรมแดนควนปริง ช่วยให้ควนปริงพลอยได้รับอานิสงส์จากการชนวัวไปด้วย

อย่างไรก็ตาม การบริหารจัดการการชนวัว มีจุดอ่อนที่ทำให้การเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวไม่ได้ดีเท่าที่ควร ประมวลผลจากการบอกเล่าของผู้ประกอบการการท่องเที่ยวและหน่วยงานที่มีหน้าที่ประสานงานการท่องเที่ยวระดับจังหวัดที่ว่า ผู้ประกอบการและฝ่ายประสานงานการท่องเที่ยวพยายามแสวงหา "จุดขายใหม่" ทางการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเสมอ กรณีการชนวัวแม้จะสามารถยกยู่เป็น "สุดยอด" (hi-light) ของรายการการท่องเที่ยวในภาคใต้ แต่ตารางเวลาการชนวัวที่ไม่ได้กำหนดแน่นอนล่วงหน้า ในระยะเวลาที่ยาวนานพอที่จะสามารถนำไปบรรจุในแผนการจัดการท่องเที่ยวได้ การเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวจึงทำได้น้อยกว่าความน่าจะเป็น

สาเหตุของปัญหาดังกล่าว ประมวลผลได้จากการสัมภาษณ์นายสนามชนวัวเทศบาลนครตรัง พบว่า เนื่องจากสนามชนวัวในภาคใต้ 14 จังหวัดมีเป็นจำนวนมาก การจัดการชนวัว โดยช่วงปกติจะจัดได้เดือนละ 1 ครั้งต่อสนาม หมุนเวียนกันไปโดยยึดหลักเกณฑ์ว่าในจังหวัดเดียวกันและจังหวัดใกล้เคียง เช่น จังหวัดตรัง พัทลุง นครศรีธรรมราช แต่ละสนามจะพยายามเลี้ยงไม่ซ้ำวันกัน จังหวัดที่ไกลออกไปอาจจะชนซ้ำ

วันกันบ้าง เช่น จังหวัดสงขลา เนื่องจากเป็นจังหวัดใหญ่มีหลายสนามมาก จึงอาจจะซ้ำวันกับทางจังหวัดตรงบ้าง นอกจากนี้การชนวัวจะจัดได้หลังการเปรียบวัว (หาคู่ชนได้แล้ว—ผู้วิจัย) ฉะนั้นตารางกำหนดการชนวัวจึงไม่สามารถประกาศได้แน่นอนล่วงหน้านานๆ จะประกาศได้เป็นแต่ละเดือนไป ซึ่งผู้สนใจสามารถสอบถามได้จากนายสนาม

การชนวัว จึงเป็นจุดขายทางการท่องเที่ยวที่มีข้อจำกัดโดยธรรมชาติของกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

2. ด้านวัฒนธรรมที่เป็นแหล่งเรียนรู้

ตัวแทนอาจารย์ผู้สอนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รวมทั้งผู้บริหารโรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษาเห็นพ้องกันว่า นาบ้อสามารถใช้เป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นเฉพาะอย่างยิ่ง การตีมีดได้อย่างดีเยี่ยม โดยกระบวนการนำเยาวชนมาทัศนศึกษา หรือมอบหมายให้มาศึกษาในลักษณะกรณีศึกษา หรืออาจนำสาระเนื้อหาภูมิปัญญาดังกล่าวไปบรรจุในหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งเป็นภารกิจหนึ่งที่สถานศึกษาถูกคาดหวังว่าต้องทำ แต่ปัญหาในขณะนี้ เท่าที่ประมวลจากการสนทนากลุ่มครู อาจารย์ผู้สอนเอง ด้วยเหตุปัจจัยบางประการ อาทิ ยังขาดองค์ความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นและขาดแหล่งสืบค้นอ้างอิง ครูบางโรงเรียนบอกแล้วว่า เคยได้ยินชื่อมีดพร้านาบ้อ แต่ไม่เคยมาเยี่ยมชม แม้โรงเรียนจะมีนโยบายให้นำนักเรียนออกศึกษานอกสถานที่เป็นประจำทุกปี ครูต้องนำไปศึกษาในพื้นที่ไกลๆ ออกไป เพราะไม่เคยรู้จักนาบ้อมาก่อน

ที่ประชุมจึงมีความยินดีที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรังได้ศึกษาและรวบรวมองค์ความรู้เรื่องมีดพร้านาบ้อและวัชชนควนปริงขึ้นอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะเป็นฐานข้อมูลชุมชนที่ทุกฝ่ายสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

ภูมิปัญญาการตีมีดเป็นทุนทางสังคมของชุมชนนาบ้อ ที่อาจใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีได้จำกัดเฉพาะแก่เยาวชนเท่านั้น ตัวแทนหน่วยงานด้านวัฒนธรรมและการศึกษาต่างเห็นพ้องกันว่า ยังสามารถขยายรวมไปถึงเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ข้าราชการหรือนักพัฒนาในพื้นที่อาจมาเยี่ยมชมหรือนำผู้ที่เกี่ยวข้องมาศึกษาดูงาน เรียนรู้ และเพิ่มพูนประสบการณ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาพื้นที่ของตนต่อไปได้

3. การเชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยวและแหล่งเรียนรู้

โดยตัวของมีดพร้านาบ้อและวัชชนควนปริง เป็นทุนทางสังคมและวัฒนธรรมที่สามารถนำไปสร้างประโยชน์ทางการท่องเที่ยวและการเป็นแหล่งเรียนรู้ได้อย่างแน่นอน แต่เช่นเดียวกับทุนทางสังคมวัฒนธรรมอื่นๆ ที่มีอยู่อย่างมากมายในประเทศของเราที่ขาดการบริหารจัดการที่ดี จึงไม่สามารถนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์อย่างคุ้มค่าได้

การบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว

ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว คณะอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนสาขาการท่องเที่ยว ได้ให้ความเห็นว่า นอกเหนือจากการมีมีดพรว้าและวัวชนเป็นจุดขายแล้ว การส่งเสริมการท่องเที่ยวยังต้องการการบริหารจัดการในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. การตรวจสอบความเห็นชอบของชุมชน นับตั้งแต่ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ สมาชิกกลุ่มตีมืด ผู้เลี้ยงผู้เล่นวัวชน นายสนามวัวชน รวมทั้งผู้นำในพื้นที่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนทั่วไป เนื่องจากว่าการท่องเที่ยวย่อมส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในชุมชน การเห็นชอบจะทำให้เกิดความร่วมมือในการสร้างความประทับใจแก่ผู้มาเยือน เช่น ยิ้มแย้มแจ่มใส ต้อนรับนักท่องเที่ยวอย่างเป็นมิตร ดูแลรักษา ปรับปรุงบ้านเรือน อาณาบริเวณให้สะอาด ช่วยกันดูแลให้ความช่วยเหลือ ให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว เหล่านี้ล้วนเป็น “เสน่ห์” ที่ช่วยสร้างนักท่องเที่ยวให้เกิดขึ้นและรักษานักท่องเที่ยวให้คงอยู่

2. ความสะอาด สะดวกและปลอดภัย นับตั้งแต่ถนน ที่จอดรถ ป้ายบอกทางและที่สำคัญมาก คือ ห้องน้ำที่นอกจากจะต้องสะอาดแล้ว ควรต้องมีจำนวนที่เพียงพอด้วย

3. ร้านค้าจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มที่สะอาด รวมทั้งร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน และของที่ระลึก

4. มีคฤหาสน์ที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถและมารยาทที่ดี

5. กิจกรรมที่จะให้ชมหรือร่วมทดลอง ทดสอบ กรณีมีดพรว้า คือการได้เห็นกระบวนการตีมีดพรว้า ได้พบได้พูดคุยสอบถามกับช่างตีมีดและอาจรวมถึงการได้ทดลองตีเหล็ก ทดลองใช้มีดพรว้า นอกเหนือจากการได้เห็นตัวผลิตภัณฑ์และกรณีวัวชน คือ การได้ดูการชนวัวในสนามนั่นเอง

6. การจัดทำรายการท่องเที่ยวในลักษณะเป็นสำรับ โดยการผนวกกิจการทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย เข้าไว้ในรายการท่องเที่ยวครั้งเดียวกัน (package) เช่น นอกเหนือจากการชมการตีมีด หรือการชนวัว แล้วยังมีกิจกรรมเดินชมหุบ (ทำนองหุบไล่กา แต่สร้างตามความเชื่อ/ชาวลื้อ---ผู้วิจัย) ที่ชาวบ้านสร้างขึ้นและนำไปปักไว้บริเวณหน้าบ้านเพื่อแก้เคล็ดในเรื่องราวต่างๆ ตามความเชื่อพื้นบ้าน หรือแวะชมหัตถกรรม (การสานเสื่อคล้า--- ผู้วิจัย) ในชุมชน เช่นนี้จะเป็นการเพิ่มความรู้สึก “คุ้มค่า” ให้กับนักท่องเที่ยวได้

7. การกำหนดตารางเวลาจัดกิจกรรมตีมีดและชนวัว ที่แน่นอน ชัดเจน ซึ่งผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวและหน่วยงานส่งเสริมการท่องเที่ยวสามารถนำไปบรรจุลงในปฏิทินการท่องเที่ยวเพื่อทำการประชาสัมพันธ์ได้ล่วงหน้า

8. จัดให้มีศูนย์ประสานบริการ เป็นสถานที่แรกรับนักท่องเที่ยว มีบุคลากรที่พร้อมให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะและความช่วยเหลือ

สภาพความเป็นจริงของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ควนปรัง

จากการสังเกตและการสอบถาม คณะผู้วิจัยได้ค้นพบว่า การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ควนปรังมีอยู่บ้างแล้ว ดังนี้

กรณีมิดพร้า

1. กลุ่มตีมิดของนายประเวศ ชิตจันทร์ จะมีนักท่องเที่ยว นักเรียน นักศึกษามาเยี่ยมชมเป็นระยะๆ และจากคำบอกเล่าของนายประเวศ ชิตจันทร์ การท่องเที่ยวและการมาศึกษาดูงานที่กลุ่มของตนมีแนวโน้มสูงขึ้นเป็นลำดับ และช่วยให้ตนเองมีรายได้เพิ่มขึ้นมาก จนทำให้ขณะนี้ได้ดำเนินการขยายโรงเหล็กเพื่อจัดสร้างเป็นส่วนพิพิธภัณฑ์ หอรับรอง ร้านค้า ร้านบริการเครื่องดื่ม เพื่อรองรับผู้มาเยี่ยมชม สำหรับกลุ่มอื่นๆ อาทิ กลุ่มโกบนาป้อ มีผู้มาเยี่ยมชมบ้างในลักษณะประปราย นานๆ ครั้ง

2. นอกจากกลุ่มนักท่องเที่ยวและนักเรียน นักศึกษา ยังมีกลุ่มตีมิดจากตำบลน้ำน้อย จังหวัดสงขลา มาศึกษาดูงานการตีมิดของกลุ่มนาป้อ กลุ่มที่ไปศึกษา ก็คือกลุ่มของนายประเวศ ชิตจันทร์

3. การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว เนื่องจากมิดพร้านาป้อ เป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ได้รับการรับรองให้เป็นสินค้า OTOP ผลิตภัณฑ์ของดีของเมืองตรัง จึงได้รับการประชาสัมพันธ์จากจังหวัดในหลากหลายรูปแบบ และตามที่ต่างๆ อาทิ ในเว็บไซต์ของจังหวัด โปสเตอร์ปิดไว้ในที่สาธารณะ เช่น ที่สนามบิน เป็นต้น และเมื่อหลายปีมาแล้ว หน่วยงานของจังหวัดยังเคยจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ ประลองความคมโดยการแข่งฟันหยวก ซึ่งชาวบ้านยังจำได้และบอกเล่าว่า “สนุกและมีคนมาร่วมงานกันมาก”

กรณีวัวชน

จากการสังเกต และการสอบถาม พบว่า มีนักท่องเที่ยวเข้ามาชมการชนวัวอยู่บ้างในลักษณะแวะมาชมเป็นกลุ่มเล็กๆ เดินทางมาโดยรถตู้ และทางสนามไม่ได้เก็บค่าผ่านประตู

ปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จของการท่องเที่ยว : กรณีศึกษากลุ่มนายประเวศ ชิตจันทร์

กลุ่มตีมิดของนายประเวศ ชิตจันทร์ เป็นที่รู้จักมากที่สุดในบรรดากลุ่มตีมิดของนาป้อในปัจจุบัน จึงมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเยี่ยมชมมากที่สุด ทั้งด้วยจำนวนคนและจำนวนครั้ง ปัจจัยส่งเสริมสำคัญที่กลุ่มนี้มีมากกว่ากลุ่มอื่นๆ ประมวลได้ดังนี้

1. คุณสมบัติเฉพาะตัวของนายประเวศ ชิตจันทร์

เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ จึงเล็งเห็นความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมที่หน่วยงานต่างๆ จัดขึ้นเป็นประจำ ทั้งการเข้าร่วมประชุม นำผลิตภัณฑ์ไปจัดแสดงและจำหน่ายในเทศกาล งานที่จัดขึ้นในสถานที่ต่างๆ ทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัด รวมถึงที่กรุงเทพมหานคร

นายประเวศ ชิตจันทร์จึงเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางทั้งในระดับจังหวัด และระดับประเทศ ควบคู่กับมิดพรัานาป้อ ซึ่งนายประเวศ ชิตจันทร์บอกเล่าด้วยความภาคภูมิใจว่า มิดพรัานาป้อทำให้ตนเองได้รับโอกาสให้เข้าเฝ้าสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ มาแล้วครั้งหนึ่ง และความเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางนี้ น่าจะช่วยให้ส่งเสริมให้นายประเวศ ชิตจันทร์ สามารถเข้าถึงองค์กรที่จะให้การสนับสนุนได้ง่ายกว่าและมากกว่าด้วย

2. การมีทักษะทางความคิดและการพูดสูง

นายประเวศ ชิตจันทร์ จัดเป็นนักคิดและนักพูดที่มีทักษะสูงมาก จึงทำให้เป็นแหล่งอ้างอิงที่มีผู้พูดถึงมากที่สุดในปัจจุบันเกี่ยวกับมิดพรัานาป้อ และทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ ช่วยให้ นายประเวศ ชิตจันทร์ เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างการท่องเที่ยวเกี่ยวกับอาชีพการตีมีดและวิถีชีวิตมุสลิมนาป้อ ดังที่นายประเวศ ชิตจันทร์ จะบอกเล่าเสมอว่า วิถีชีวิตมุสลิมนาป้อ สามารถใช้เป็น "จุดขาย" ของชุมชนได้เช่นเดียวกับ "มิดพรัานาป้อ"

3. ความเป็นนักการตลาดที่ชาญฉลาด จึงสามารถกระจายผลิตภัณฑ์ได้อย่างกว้างขวาง และสามารถสร้างสรรค์ ปรับปรุงรูปแบบและเนื้อหาให้น่าสนใจดังตัวอย่างที่น่าชื่นชม เช่น ช่วงที่ภาพยนตร์เกาหลี แดจังกึมกำลังแพร่ภาพและเป็นที่ยอมรับสูงสุดในประเทศไทย นายประเวศ ชิตจันทร์ มีผลิตภัณฑ์มีดแบบที่ใช้ในวังหลวงเกาหลี (มีดแดจังกึม—ผู้วิจัย) วางจำหน่าย ซึ่งปรากฏว่าขายดีมาก

4. ทำเลที่ตั้งของกลุ่ม โรงตีเหล็กของนายประเวศ ชิตจันทร์ตั้งอยู่กลางนา ใกล้กับคลองชลประทาน กว้างขวาง โปร่งโล่ง แยกเป็นเอกเทศจากกลุ่มอื่นๆ และจากกลุ่มบ้านเรือนอาศัยทั้งของตนเองและผู้อื่น จึงเป็นโรงตีเหล็กที่รถบัสสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวกที่สุด และยังมีพื้นที่สำหรับจอดพักรถและรับรองนักท่องเที่ยวได้อีกด้วย

5. ความพร้อมของทรัพยากร ทุนและกำลังคน นอกเหนือจากเป็นกลุ่มตีเหล็กที่ใหญ่ที่สุดและมีผลิตภัณฑ์ที่มียอดจำหน่ายสูงมากแล้ว นายประเวศ ชิตจันทร์ ยังมีทุนทรัพย์หมุนเวียนจำนวนมากกว่า และภรรยาที่เป็นกำลังสำคัญช่วยดูแลโรงเหล็ก ซึ่งช่วยให้ นายประเวศ ชิตจันทร์ สามารถไปบุกเบิกด้านการตลาดได้อย่างเต็มที่

สัญญาณที่ดีจากพื้นที่

จากการประชุมกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้อง คณะผู้วิจัยได้พบสัญญาณที่ดีในการเชื่อมโยงมิดพรัานาป้อกับการท่องเที่ยว ดังนี้

1. รองประธานองค์การบริหารส่วนตำบลที่เข้าร่วมประชุมได้แสดงความสนใจในแนวทางที่หารือกันเป็นอย่างมาก และกระตือรือร้นรับจะดำเนินการให้สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นศูนย์ประสานบริการรับรองนักท่องเที่ยว ให้บริการข้อมูลเบื้องต้น รวมถึงการอำนวยความสะดวกอื่นๆ อาทิ การต้อนรับ การประสานในพื้นที่ เป็นต้น

2. ผู้บริหารสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาได้แจ้งยินดีสนับสนุนการใช้นาป้อเป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาของท้องถิ่น ความสนับสนุนที่เป็นรูปธรรมชัดเจน คือ ครูจะบรรจุการเยี่ยมชมมิดพรัานาป้อในโครงการทัศนศึกษา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่โรงเรียนส่งเสริมให้จัดเป็นประจำทุกปี

3. ผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวยินดีที่จะมี "จุดขาย" เพิ่มขึ้นในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

4. หน่วยงานระดับจังหวัด ประกอบด้วยวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานการท่องเที่ยวและการกีฬาจังหวัดได้แสดงความสนใจจะร่วมจัดกิจกรรม รวมทั้งจัดหางบประมาณสนับสนุนเพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เยี่ยมชมการผลิตมีดพร้านาป้อ ในจังหวัดและโอกาสที่เหมาะสมเพื่อเป็นการส่งเสริมและทำนุบำรุงมรดกภูมิปัญญาของท้องถิ่น

5. ตัวแทนผู้นำชุมชน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ประกอบการมีดได้แสดงความสนใจและตอบรับแนวคิดในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน

6. คณะอาจารย์ผู้วิจัยเรื่องมีดพร้านาป้อและวัฒนธรรมปริงกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดตรัง ยินดีจะให้นำ องค์ความรู้ที่รวบรวมไว้เป็นรายงานไปใช้ประโยชน์ได้ โดยถือว่าเป็นการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน